

Sygn. akt VII U 445/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2016 r. w Gdańsku

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 28 stycznia 2016 r. nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury pomostowej od dnia 01 listopada 2015r.,

2. stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczność niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 445/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu J. S. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na fakt, że skarżący nie udokumentował okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Pozwany odmówił także wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na fakt, że na dzień 01 stycznia 2009 r. wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wynoszącego co najmniej 15 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, który wyjaśnił, że legitymuje się ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony wskazał przy tym, że w okresie od 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. oraz od 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. był zatrudniony za pośrednictwem (...) w G. na statkach pod obcą banderą w charakterze starszego marynarza i we wskazanym powyżej okresie były za niego opłacane składki emerytalno – rentowe do organu rentowego. Podkreślił również, że prace w wykonywał pracę w szczególnych

warunkach także w okresie od listopada 1999 r. do końca marca 2014 r. podczas którego odwołujący się świadczył prace na statkach obcych bander w charakterze trzeciego, drugiego i pierwszego oficera.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. S. urodzony w dniu (...), w dniu 13 listopada 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę pomostową.

W dniu 26 czerwca 2015 r. wnioskodawca ukończył 60 rok życia.

Ostatni stosunek pracy łączący wnioskodawcę z (...) Ltd Sp. z o.o ustał z dniem 01 lipca 1992 r.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił, że legitymuje się 32 latami 3 miesiącami i 23 dniami okresów składkowych i nieskładkowych.

Na dzień 01 stycznia 2009 r. ubezpieczony wykazał 14 lat, 6 miesięcy i 11 dni pracy szczególnych warunkach w rozumieniu art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 28 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu J. S. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na fakt, że skarżący nie udokumentował okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Pozwany odmówił także wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na fakt, że na dzień 01 stycznia 2009 r. ubezpieczony na dzień 01 stycznia 2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wynoszącego co najmniej 15 lat.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych pozwany uwzględnił wnioskodawcy następujące okresy zatrudnienia:

- od 09 sierpnia 1973 r. do 24 kwietnia 1977 r., od 17 maja 1979 r. do 08 czerwca 1987 r. oraz od 01 października 1989 r. do 23 czerwca 1991 r. z tytułu zatrudnienia w (...) G. Przedsiębiorstwo (...)
- od 24 czerwca 1991 r. do 01 lipca 1992 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...) Sp. z o.o. w G.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił:

- okresu od 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. oraz od 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. z tytułu zatrudnienia za pośrednictwem (...) w G. u armatorów zagranicznych.
- okresu od listopada 1999 r. do końca marca 2014 r. podczas którego odwołujący się świadczył prace na statkach obcych bander

Okoliczności bezsporne, vide: akta rentowe: wniosek ubezpieczonego – k. 1-5, karta przebiegu zatrudnienia – k. 29, decyzja pozwanego z dnia 28 stycznia 2016 r. – k. 31

W od 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. oraz od 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. z tytułu zatrudnienia za pośrednictwem (...) w G. u następujących armatorów zagranicznych:

- od dnia 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. m/v (...) na stanowisku starszego marynarza

- od dnia 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. m/ v (...) na stanowisku starszego marynarza.

(...) Sp. z o.o. w dniu 08 października 1998 r. wystawiła skarżącemu zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że w okresie od 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. oraz od 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. odwołujący się stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace jako członek załóg w/w statków na w/w stanowiskach – zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wykaz A dział VIII poz. 4 oraz wykazem stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej.

We wskazanych powyżej okresach (...) Sp. z o.o. jako jednostka kierująca do pracy za granicą uiszczala na rzecz ZUS składki na ubezpieczenie społeczne i wpłaty na Fundusz Pracy na zasadach i w wysokości określonej obowiązującymi w tym zakresie przepisami (Dz. U. nr 106, poz. 457, z 20.11.1191 art.. 48). Podstawą wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy jest średnia płaca krajowa

Dowód, vide: akta rentowe: zaświadczenie o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach – k. 6 akta kapitałowych , wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego – k. 32-33 akta kapitałowych,

W okresach od 25 listopada 1999 r. do 01 czerwca 2000 r., od 06 stycznia 2005 r. do 16 maja 2005 r., od 07 lipca 2005 r. do 31 grudnia 2005 r, od 01 maja 2008 r. do 31 października 2008 r., od 19 sierpnia 2009 r. do 14 grudnia 2009 r., od 12 kwietnia 2010 r. do 30 września 2013 r., od 02 czerwca 2000 r. do 05 stycznia 2005 r., od 01 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2008 r., od 01 listopada 2008 r. do 18 sierpnia 2009 r., od 15 grudnia 2009 r. do 11 kwietnia 2010 r., od 01 października 2013 r. do 31 marca 2014 r., od 25 listopada 1999 r. do 16 maja 2005 r., od 07 lipca 2005 r. do 31 marca 2014 r. wnioskodawca podlegał dobrowolnym ubezpieczeniom chorobowym

Dowód, vide: poświadczenie dla celów emerytalno – rentowych- k. 26 akt dot. emerytury w warunkach szczególnych

Powyższy stan faktyczny był w przeważającej mierze bezsporny, a zatem nie wymagający dowodu. Zasadniczo nie było też sporu co do faktu zatrudnienia powoda (ubezpieczonego) na statkach za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.. Spornym było to, czy praca tam wykonywana może być uznana za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, co powodowało konieczność przeprowadzenia dowodów na okoliczność charakteru pracy. Sąd Okręgowy ustalił w tym spornym zakresie, w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy jak również w aktach rentowych pozwanego, w szczególności dokumenty prywatne w postaci zaświadczenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., że praca wykonywana na wskazanych w nich statkach i we wskazanych okresach stanowiła pracę w szczególnych warunkach. Zauważyć należy, że pozwany organ nie kwestionował samej treści tych dokumentów, lecz jedynie uprawnienie podmiotu do wystawienia takich dokumentów. Tymczasem w postępowaniu przed sądem zarzut ten może być skuteczny jedynie odnośnie dokumentów urzędowych (co wynika z art. 244 k.p.c.). W przypadku dokumentów prywatnych istotne jest to kto składa dane oświadczenie tylko ze względu na to czy dany podmiot ma wiedzę o tych zdarzeniach, których jego oświadczenie dotyczy. W sprawie nie było kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, że osoby działające za (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. miały wiedzę o charakterze pracy powoda, miejscu i czasie jej wykonywania, co czyniło te dokumenty wiarygodnymi. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia autentyczności i prawdziwości tych oświadczeń.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej (Dz. U. 2015, 965 j.t.), z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl art. 49 ustawy pomostowej prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z kolei art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi, że prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

W załączniku nr 1 do cytowanej powyżej ustawy zawierającym wykaz prac wykonywanych w szczególnych warunkach pod. poz. 23 wskazano prace na statkach żeglugi morskiej.

Zaoferowany przez stronę odwołującą się w toku niniejszego postępowania materiał dowodowy w szczególności w postaci zaświadczenia o wykonaniu prac w szczególnych warunkach z dnia 08 października 1998 r. (k. 6 akt rentowych dot. ustalenia kapitału początkowego) dostarczył uzasadnionych podstaw, do uznania, że ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w szczególnych warunkach jako członek załóg na statkach żeglugi morskiej w okresach od 24 czerwca 1987 r. do 09 kwietnia 1988 r. oraz od 17 sierpnia 1988 r. do 07 czerwca 1989 r. – to wykonywał prace wymienione pod poz. 23 załącznika nr 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Niewątpliwie, na co wskazuje wprost treść przywołanego powyżej zaświadczenia oraz dokumentacja znajdująca się a aktach dot. ustalenia kapitału początkowego organu rentowego (k. 32-33) za wskazany powyżej okresy zatrudnienia ubezpieczonego zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce jak również na Fundusz Pracy.

Przepisy ustaw z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. z 1989 r. nr 75, poz. 446 ze zm.), a następnie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. z 1991 r. nr 106, poz. 457 ze zm.) ustaliły, iż okres zatrudnienia obywateli polskich za granicą jest traktowany jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych oraz w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz na Fundusz Pracy (tryb dokonywania wpłat na Fundusz Pracy został uregulowany rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01 marca 1990 r. w sprawie

dokonywania wpłat na Fundusz Pracy z tytułu zatrudnienia za granicą oraz tryb uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne).

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09 marca 1984r. w sprawie okresów zatrudnienia za granicą i udzielenia świadczeń emerytalno-rentowych z tyt. tego zatrudnienia (Dz. U. z 1984 r. nr 17 poz. 81 ze zm.) okresy pracy za granicą uwzględnia się pod warunkiem opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce.

W świetle powyższego stanowisko pozwanego kwestionujące zasadność uwzględnienia wskazanych powyżej okresów z uwagi na fakt, iż ubezpieczony nie posiadał statusu pracownika (...) Sp. z o.o., a jedynie za pośrednictwem w/w przedsiębiorstwa był kierowany do pracy na statkach obcych bander- należy uznać za bezzasadne, jako nieznajdujące oparcia w treści obowiązujących przepisów.

Podkreślić nadto należy, że uwadze Sądu nie uszło także to, że w przedłożonym przez ubezpieczonego zaświadczeniu przywołano odpowiednie przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. oraz Zarządzenia nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej.

Nie mniej jednak w ocenie Sądu charakter pracy wymieniona pod poz. 4 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do w/w Rozporządzenia Rady Ministrów jest analogiczny do pracy wymienionej pod poz. 23 załącznika nr 1 co ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na uwadze fakt, że w dacie wystawiania przedmiotowego zaświadczenia pracodawca nie mógł powołać właściwych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych- albowiem przedmiotowa ustawa jeszcze nie obowiązywała- Sąd Okręgowy uznał, że brak przywołania prawidłowych przepisów z ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do niemożności zakwalifikowania spornego okresu jako pracy świadczonej w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdanie Sądu Okręgowego zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach nie podlega kolejny wnioskowany przez odwołującego się okres- tj. okres od listopada 1999 r. do końca marca 2014 r. Orzekając w tym zakresie Sąd miał na uwadze fakt, że w toku sprawy odwołujący się nie przedstawił żadnych dokumentów na podstawie których dałoby się w sposób precyzyjny ustalić pracodawców na rzecz których wnioskodawca świadczył pracę we w/w okresie, rodzaju świadczonej pracy (zajmowanych stanowisk) jak również podstawy zatrudnienia. W aktach organu rentowego znajdują się jedynie informacje na temat okresów w trakcie których w latach 1999-2014 odwołujący się podlegał dobrowolnym ubezpieczeniom chorobowym. W ocenie Sądu Okręgowego znajdująca się w aktach pozwanego informacja o podleganiu dobrowolnym ubezpieczeniom chorobowym prowadzi do wniosku, że w okresach od 25 listopada 1999 r. do 01 czerwca 2000 r., od 06 stycznia 2005 r. do 16 maja 2005 r., od 07 lipca 2005 r. do 31 grudnia 2005 r., od 01 maja 2008 r. do 31 października 2008 r., od 19 sierpnia 2009 r. do 14 grudnia 2009 r., od 12 kwietnia 2010 r. do 30 września 2013 r., od 02 czerwca 2000 r. do 05 stycznia 2005 r., od 01 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2008 r., od 01 listopada 2008 r. do 18 sierpnia 2009 r., od 15 grudnia 2009 r. do 11 kwietnia 2010 r., od 01 października 2013 r. do 31 marca 2014 r., od 25 listopada 1999 r. do 16 maja 2005 r., od 07 lipca 2005 r. do 31 marca 2014 r. skarżący nie posiadał w Polsce statusu pracownika- nie odprowadzał na rzecz organu rentowego składek na ubezpieczenie społeczne (poza ubezpieczeniem chorobowym) – co sprawi, że wnioskowany przez odwołującego się okres nie podlega zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Mimo powyższego z uwagi rozmiar okresów uwzględnionych przez w toku niniejszego postępowania należy uznać, że wnioskodawca na dzień 01 stycznia 2009 r. legitymuje się wymaganym przepisami prawa 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Powyższe sprawia, że spełnia wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu dochodzonego świadczenia zgodnie z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami w punkcie 1 sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 01 listopada 2015 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym skarżący złożył w organie rentowym wniosek o dochodzone świadczenie)

W punkcie zaś 2 na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy Sąd stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonych decyzji – uznając, że zakład Ubezpieczeń Społecznych już na etapie postępowania przed organem rentowym dysponował wszelkimi danymi niezbędnymi do tego by trafnie ocenić charakter pracy jaka ubezpieczony wykonywał w okresie w których za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. był kierowany do pracy na statkach obcych bander.

SSO Bożenna Zalewska

Z.

– odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem.